Ar pascha wisuschehkiga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bez Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bez peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

38. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenâm no plkst. 8 sahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

№ 7. Sestdeen, 13. februarî. 1893.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bez tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bez daudz peenemschanas weetam Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Zehsis:** B. Peterson kga pahrdotawâ; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Nujenê:** J. Alksne kunga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** H. Allunan kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahm. pahrdotawâ un bibliotekâ un J. Hirschmann kga grahm. pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Meitenu rokdarbi tautas skolâs.

Zik daudz jau mahjruhpneezibas labâ rakstits un darits! Un es domaju, ka rokdarbi meitenem no leela, ja pat leelaka swara, nekâ sehneem mahjruhpneeziba. Tà ka preeksch meitenu rokdarbeem sewischki interesejos, tad kahdus mehneschus atpakal gribeju scho jautajumu eekustinat. Bet te atduhros uz nepatihkamu apstakli: nesinu waj? zik? un kà? rokdarbi tautas skolâs teek mahziti. Ja grib par rokdarbeem ko rakstit, tad jateek papreeksch ar scheem jautajumeem skaidribâ. Bet tà ka man tikai maz rokdarbu skolotajas pasihstamas, tad wisai laipni luhdsu zeenitos skolotaju kungus un rokdarbu skolotajas, man peesuhtit atbildes uz sekoscheem jautajumeem:

1) Waj skolâ mahza meitenem rokdarbus? Ja ne, tad kadêl?

2) Kas rokdarbus mahza, skolotaja kundze jeb sewischka rokdarbu skolotaja?

3) Waj rokdarbus mahza sistematiski, jeb kà tikai gadas?

a) Zik rokdarbu stundas nedelâ un kahdâ laikâ? (preeksch- jeb pehzpusdeenâ).

b) Zik nodakâs rokdarbi eedaliti un kas katrâ nodalâ teek mahzits?

c) Waj wisas skolneezes mahzas rokdarbus, jeb tikai tahs, kas to wehlas?

4) Kahdeem rokdarbeem (adischanai, tamboreschanai, isschuhschanai, skrodereschanai) teek leelaka wehriba peegreesta?

5) Kas dod preeksch rokdarbeem materialu?

6) Kur rokdarbu skolotaja sagatawojusês?

7) Kas algo rokdarbu skolotaju un zik leela winas alga?

8) Kà skolneetschu wezaki skatas uz rokdarbeem, kà uz swarigu preekschmetu, jeb kà uz modes leetu?

9) Kahdi rokdarbi behrneem (skolneezem) wislabak patik un kahdus wezaki wiswairak wehlas?

Schee ir swarigakee jautajumi, no kuru atbildem atkaras rokdarba tagadejà stahwokla apswehrschana. Atbildes luhdsu peesuhtit pilnigas, bet ari ne pahrak issteeptas. Isnahkumu sawâ laikâ pasinoschu, sinams, bez weetas un personu aiskerschanas. Justos laimiga, ja man isdotos scho wisai swarigo jautajumu peenahzigi eekustinat un nodot tahlakai apspreeschanai un nodibinaschanai. Leetas labâ luhdsu neleegtees atbildet. Par katru atbildi eepreeksch laipni pateikdamàs, sihmejos ar augstzeenibu

Bebru Natalija.

Palangâ — Kursemê.

Par koleru.

Kreewijâ tagad sasaukta wispahriga ahrstu sapulze (kongress), kuras nolûks, darit plaschakai publikai sinamus wisdroschakos lidsekkus pret koleras isplatischanos un isstrahdat ihstenas ahrsteschanas noteikumus. Schai sapulzê apspreesch lidsekkus pret koleru wisâ Kreewijâ, tà tad saprotams, ari muhsu Baltija nepaliks neeewehrota. Pirmâ koleras plosischanàs laikâ, kad daudzâs Kreewijas malâs kaudis tuhkstoscheem krita kolerai par upuri, Baltijas trijâs gubernâs ta neparahdijàs (isnemot masas saslimschanas atgadijumu pilsehtâs), to apdsihwotaji wareja pateikt Deewam par schahdu laimigu atgadijumu.

Kà jau minets, pret koleras atjaunoschanos schinî gadâ teek uszihtigi strahdats un gahdats par tahs nowehrschanas lidsekkeem. Bet swarigakà leeta koleras apspeeschanas sinâ atkarajas no pascheem kaudim, ihpaschi no lauzineekeem. Ko lihdz wisi ahrstu padomi un no waldibas pasneegtee atgainaschanàs lidsekli, kad paschi lauku eedsihwotaji neseko scheem aisrahdijumeem, no sawas puses negahdà par koleras apturescharu un tahs isnihzinaschanu, par bihstamas sehrgas apspeeschanas lidsekkeem, kuru starpâ galwenako weetu eenem tihriba!

Bet kà gan muhsu lauzineeki isturas tihribas sinâ? Uz scho jautajumu jaatbild: deesgan pawirschi! Gribu te aisrahdit uz kahdàm nebuhschanam muhsu lauzineeku dsihwê, kas atteezas uz tihribas peekopschanu.

Daudzâs sehtâs mehsli pa leelakai daļai teek nomesti turpat sehtmalâ, tà ka ar laiku iszelas dsihwojamai ehkai blakus leelu leelà mehslu kuhze. Waj tas labi un naw kaitigs, par to nenàk neweenam prahtâ. Daudzâs sehtâs akam grodi sakrinuschi jeb tahdu pawisam naw, un akas stahw lidzasch ar pliku semi, no ka tad tanî, it ihpaschi leetus laikâ, pawasara sneega kuschanas laikâ un rudena slapdranki satek un saplûst wisadi netihrumi un neskaidrs uhdens, kuru leeto dserschanai un ehdeenu wahrischanai. Daschâs sehtâs atkal uhdeni smek no masàm upitem jeb dihkeem. Jau stahwoschs uhdens pats par sewi naw teizams zilweka ustureschanas leetoschanai, bet kur wehl schahdi tahdi netihrumi, kas tajôs eetek un turpat paleek, tadêl ka teem naw eespehjams notezet. Pee tam schahdôs uhdenôs mehdz mehrkt linus, kahds uhdens beeschi eetek upitê jeb zitâ uhdens nemamâ weetâ. Schahda rihkoschanàs ir nepeedodama pawirschibas un neapdomibas kluhda, kura wisadâ sinâ janowêrsch. (Sinams, ka scho pahrmetumu pelna masakà lauzineeku daļa: daudzôs zeemôs ir itin labas akas, ar tihru, skaidru uhdeni, un pat ar wahkeem.)

Daudzi lauku saimneeki ne-eeskata pawisam par wajadzigu, pa laikeem istihrit sawas akas, no ka aku seenas daudzreis apauguschas peepem, nelabàm sehnem un pahrklahtas uhdens pukem un glotam. Te buhtu jagreesch leelakà wehriba uz labu aku israkschanu, stipru seenu eetaisischanu un, ja eespehjams, tad jaustaisa wahks. Ari mehsli buhtu metami kautkur attastakâ weetâ, bet ne turpat pee dsihwojamas ehkas jeb sehtas malâ, wislabaki uz tuwumâ atrodoschà tihruma, scham noluhkam apsihmetâ weetâ.

Wispahrigi peenemts domat, ka lauku tihrais gaiss isnihzina wisu netihrumu nelabo smaku, tà ka naw jaruhpejas par to aisgahdaschanu tahlakâs weetâs no dsihwojamàm ehkam. Bet tas tà ihsti naw wis. Lai gan semju tihrais gaiss padara daudzo netihrumu smaku zilwekam nesajuhtamu, tad tomêr pa tagadejo bihstamo koleeras laiku nepeezeeschami jaruhpejas par netihrumu aisgahdaschanu nost no dsihwojamàm ehkam.

Buhtu loti teizami, ja lauzeneeki eetaisitu atejamas weetas, kahdas atrodas daschâs semju muischâs. Zaur to tiktu nowêrsts tas nepatihkamais apstaklis, ka lauku mahju gali un pakschi, isnemot sawu azim nepatihkamu isskatu, neisdotu nepatihkamas smakas, kas atkal tanî atgadijumâ, ja kolera eetiktu, pee semju apdsihwotajeem stipri ween weizinatu koleras nowehrschanu. Schahda atejamo weetu eetaisischana neaisnemtu ne daudz darba, ne laika. Sasist no dehleem buhdu ar waleju apakschas galu, uslikt to uz kahdâ no zeema attastakâ weetâ esoschas israktas dobes, pahrlikt pahr dobi dehli jeb plankas galu, pateesi neaisnemtu daudz darba un laika.

Schahdu atejamu weetu eetaisischanas sinâ pelna ihpaschu eewehroschanu Anglija, kur katrâ sahdschâ atrodas sawa sewischki no dsihwojamàm ehkam esoscha atejama weeta. Tur ari kuhts un sirgu stalli eetaisiti tà, ka atrodas nost no zitàm ehkam. Scho labdarigu eetaisijumu panahkumi rahda, zik daudz laba ta atnes eedsihwotajeem.

Pehz Anglu awises „The Sanitary Rekord" sinojumeem redzams, ka schahdi tihribas sinâ pahrlabotâs lauku sahdschâs mirstiba apdsihwotaju starpâ stipri masinajusês, ko peerahda sekoschi skaitli.

Israhdas, ka pa 13 gadeem, no 1878. lihdz 1891. gadam miruschu skaits katru gadu masinajees par 100 zilwekeem (no 20 zilwekeem uz tuhkstoscha lihdz 16 uz tuhkst.); mirschanu skaits daschadâs lipigâs slimibâs pamasinajees 5½ reises; behrnu mirstiba masinajusês gandrîz 2 reises (no 212 lihdz

Daschadi raksti.

Bakas un baku poteschana.

IV.

Tagad pagahjuschi gandrîz 100 gadi no ta laika, kamêr Schenners atrada gowju baku poteschanu. Naw nemaz issakams, zik daudz swehtibas schis atradums wisai zilwezei atnesis!

Katrâ weetâ, kur baku poteschana eewesta un pareisi un pilnigi top isdarita, tur ihstajàm bakam wara ir lausta. Sehrga arweenu retaki usnàk un pate slimiba paeet weegli.

Eewehrodamas baku poteschanas derigumu, gandrîz wisas kulturas walstis likumigi noteikuschas, ka katram pawalstneekam wismazak weenreiz sawâ muhschâ bakas jaeepotê. Saprotams, netrûkst ari pretineeku, kas aiz mahnitizibas un aisspreedumeem no baku poteschanas negrib neko sinat.

Kà bakas potê, tas gan katram jau buhs pasihstams. Poti jeb limsi dabù trejadâ kahrtâ: 1) Gowju baku pote, ko nem no gowim, kuràm bakas peemetuschàs, kas reti atgadas. 2) Pote, ko nem no teleem, kureem bakas eepotê mahkfligi no zilwekeem. Atrodas eestahdes, kur tekus scham noluhkam tura; sinamâs deenâs te sanàk mahtes ar behrneem, jeb ari peeauguschee, kur tad poti nem taisni no teka baku puhtes un to eepotê zilwekeem. Ari Rigâ schahdejadi potê abâs baku poteschanas eestahdês. 3) Poti nem no kahda zita zilweka, kam jau bakas drusku agraki eepotetas, bet pee tam jaraugas uz tam, ka zilweks buhtu wesels, zitadi weegli war ari kahdas slimibas pahrnest uz weselo zilweku.

Kà eepotetàs bakas aug, tas ari katram buhs jau peeteekoschi pasihstams.

Ir eewehrots, ka reiz eepotetàs bakas zilweku pazarga no tahlakas saslimschanas tikai kahdus 7 gadus ilgi, pehz kam tad japotê no jauna, it sewischki gadôs, kur bakas stipri plosas, peem. kà schogad Rigâ un zitâs weetâs.

Beigâs lai buhtu atlauts, ihsumâ pahra wahrdus teikt par to, kà baku slimneeki kopjami.

Zilweki, kas weegli ar bakam saslimuschi, isweselojas paschi no sewis, bez kahdas sewischkas ahrsteschanàs, weenigi tik uz to jaraugas, ka slimiba nepeelip weseleem, no ka weegli war gruhti saslimt.

Sihmejotees uz gruhteem saslimumeem, ir jasaka, ka, deemschêl, ahrsteem wehl naw laimejees atrast derigu lidzekli, ar ko sehrgas gaitu apturet, ja ta kahdam reiz peelipuse.

Wisôs slimibu atgadijumôs, kas saweenoti ar stipru drudzi, slimneeku wajaga turet wehzi, slimneeka istabai jabùt 12, 13 lihdz wisaugstakais 14 gr. pehz Reom. Istaba, kurâ slimneeks atrodas, jawehdina wismazakais 3 reiz deenâ. Slimneeku paschu wajaga apsegt weegli, tà ar widezi beezu wilnainu segu. Dara pawisam aplam, ja slimneeku, ko drudzis stipri krata, wehl apsedz ar beezàm segam jeb winam pat leek spilwenus wirsû. Daba prasa pehz wehsuma, bet newis, lai leelo karstumu wehl pawairotu. Slimneeks pateesi slahpst pehz wehsuma un nu pawairo wehl wina mokas, ja to ne-eewehro.

Slimneekam wajaga dot dserschanai swaigu uhdeni, eeskahbenas limonades. Ja galwa karsta, tad wajaga likt wirsû wehsus aplikumus no aukstâ uhdeni samehrzetàm un tad isgreestàm drehbitem. Wehl labaki ir, ja mahjâ atrodas puhslis jeb tà dehwetais ledus maks, kuru peepilda ar aukstu uhdeni jeb ledu.

Wispahrigi gruhtôs saslimschanas atgadijumôs jagreeschas pee mahzita ahrsta un japaklausa wina pawehlem. A—eets.

Sinas par Peterburgu.

Peterburgâ pehz ofizialàm sinam scha gada janwara 1. deenâ bija: 139 drukatawas, 124 litografijas, 12 burtu leetawas, 5 metalografijas, 8 zinkografijas, 3 fototipijas un 1 ksilografija, kurâs strahdaja 5550 zilweki un 1368 drukajamas maschinas. Drukas raschojumu pahrdotawu bija: 49 grahmatu tirgotawas, 15 grahmatu noliktawas, 79 grahmatu bodes un 24 musikaliju pahrdotawas. Bez tam pahrdewa grahmatas, broschuras un kalendarus wehl pee 10 drukatawam, 1 redakzijas, 3 apteekam, 6 lasamàm bibliotekam, 75 papiru tirgotawam un 7 tabaku pahrdotawam. Biblioteku Peterburgâ ir pawisam 34. Ar awischu pahrdoschanu nodarbojas 537 zilweki. A.

Leischu waloda.

Ir aprehkinats, ka Leischu waloda Rihta-Pruhsijâ stipri sahk masinatees. Tà 1831. g. Rihta-Pruhsijâ wehl bija 125,440 Leischi, 27 proz. no wiseem ta apgabala eedsihwotajeem. 1848. g. turpretim Leischi bija gahjuschi wairumâ, prot, schinî gadâ te saskaitija 150,580 dwehseles. Bet no scha laika sahkot Leischi pastahwigi gahjuschi masumâ.

1890. g. Rihta-Pruhsijâ atsinàs par Leischeem kahdas 121,265 dwehseles, starp teem 6351 Leitis usdewa, ka prot ari Wahzu walodu. Wisbeeschaki Leischi wehl apdsihwo Heidekrugas, Memeles un Tilsites aprinkus, kur winu gandrîz ir puse no wiseem ziteem eedsihwotajeem.

Jaunakâ laikâ Rihta-Pruhsijâ dibinajusês ihpascha sabeedriba, ar to noluhku, lai ruhpetos par to, ka Leischu waloda taptu ustureta. Zik tahlu tas schai sabeedribai laimesees, to rahdis nahkamiba. Wahzeeschi, war teikt, soliti pakal solitim, Leischus arween wairak atsweschina no sawas tautibas un walodas! —ls.

Milsiga basniza.

Nu-Jorkâ taisas basnizu buhwet, kurai leeluma sinâ wisas Eiropas basnizas japahrspêj. Eewehrojot daudzâs walodas, ko pilsehtas eedsihwotaji runâ, jadzela basniza 7 nodalâs, kurâs deewkalposchana 7 daschadâs walodâs, bet galwenâ nodalâ angliski taps notureta. Eewehrojams, ka buhwes mahkslas sinâ jaunà buhwe nebûs ne wezàs schkiras Deewa-nameem, ne jaunakà stihla buhwem lidzîga. Wina buhs tihri amerikaneeschu wajadzibam peemehriga. Preekschaprehkins sastàw no desmit miljonu dolareem, tomêr war ari buht eespehjams, ka schi suma peeaugs lihdz diwdesmit miljoneem. (Pet. Wed.)

Pirmàs wehjdzirnawas.

Pirmàs wehjdzirnawas, kà westurigas teikas stahsta, tapa uszeltas no Pontus kehnina Mitridata VI. Krimas pussalâ, Pantikopejas pilsehtâ, tur, kur tagad atrodas Kertschas pilsehtina un zeetokšnis. Ap 63. g. p. Kristus.

Semes lodes apdsihwotaji.

Pehz wisjaunakâ laikâ dotàm sinam semes lodes apdsihwotaju skaits pahraks par 1488 miljoneem. No teem Eiropu apdsihwo 380 milj., Asiju — 850, Afriku — 127, Seemeļa Ameriku — 90 miljoni, Deenwidus Ameriku 36 milj. 500 tuhkstoschi, Australiju — 4 milj. 700 tuhkstoschi, Polarusemes 300 tuhkst. A.

141); dilonis masinajees wairak nekà 1½ reises (no 54 lihdſ 32 gadijumeem); ar wehdera ſahpem miruſchu ſkaits masinajees 3 reises (no 18—6); wehdera tihſs masinajees 13 reises (no 13—1), tà ka ſchi ſlimiba pawiſam iſſuduſe.

No ſcheem peemehreem ſkaidri redſams, zik labu eeſpaidu tihriba dara uſ lauſchu weſelibu. Domajams, ka ſchos aiſrahdijumus deretu pa dalai eewehrot un raudſit leelakâ jeb maſakâ mehrâ tos iſpildit, ihpaſchi atminetees, ka koleras atjaunoſchanàs nahkoſchâ pawaſari naw nekahda netizama leeta.

M. J.

Par ſweeſta taiſiſchanu.

Pa leelakai dalai pehz Wereſchtſchagina ſkolneezes Idas Iwanowas Buman aprakſtitas metodes, kuru kreewiſki faſtahdijis Wereſchtſchagina paligs Kalantars. — Gajzemneeka.

VII.

Pariſes ſweeſts.

Eepaſinuſchees ar paſihſtamako ſchkiru ſweeſta taiſiſchanu, mums wehl atleek un ari par derigu eepaſihtees ar pahra ſweſchakàm ſweeſta ſchkiram. Wiſpirms ar tà ſaukto Pariſes ſweeſtu.

Kad ſweeſta maſchina ſtrahdà pa rihteem, tad krehjums preekſch Pariſes ſweeſta ſagatawojams wakarâ. Preekſch tam nem ſaldu krehjumu, noſtahdinatu 12 waj 24 ſtundâs (bet ne wezaku) un krehjuma ſpaini eeleek werdoſchâ uhdens katlâ, kur jaruhpejas, ka krehjums pehz eeſpehjas tiktu ahtri uſſildits, lihdſ 52 waj 68 gr. Reom., pee kam krehjums beſ miteſchanàs jamaiſa ar termometri. Pehz tam krehjums pahrlejams zitâ aukſtâ traukâ, kuru nogremdè aukſtâ uhdeni eekſch ledus gabaleem un maiſa ar termometri, ka lai ahtri atkal atdſiſtu lihdſ 18 gr. Reom.

Ahtra krehjuma uſſildiſchana un atdſeſeſchana tapèz wajadſiga, ka lai krehjums nedabutu eeſkàbt un maiſiſchana tapèz wajadſiga, lai uſſildiſchana un atdſeſeſchana notiku ahtri un uſ krehjuma newaretu attihſtitees ahdina, kura ſamaitâ ſweeſta ihpaſchibu, dodama tam raibumus. Lai raibumus iſnihzinatu, tad ſweeſts tik ilgi apſtrahdajams, kamèr winſch ſaudè ſewiſchkigo wahrigumu. Kad krehjums atdſeſets lihdſ 18 gr. Reom., tad winu eeleek kublâ, kur peens noſtahjas un kur pehz eeſpehjas atdſeeſt lihdſ rihtam. Rihtâ no krehjuma nij ſweeſtu, pilnigi tapat kà ſaldu ſweeſtu, bet tikai beſ maſgaſchanas. Kad ſweeſts ſanits, tad iſnem graudus un tos eeleek drahts waj ſaru ſeetinâ un leek uſ noſpeeſchanas dehli un aplej ſweeſta graudus (bet nemaſgà) pahra reiſas ar aukſtu uhdeni, kuram wajaga weenlidſigi ahtri ſaſkreet uſ dehla.

Uhdens nemams pirmo reiſu 1 gr. Reom. ſemaku temperaturu, nekà krehjumam ir bijis, bet otrais uhdens ir atkal janem 3—4 gr. Reom. ſemaku temparaturu nekà pirmais uhdens ir bijis. Noſkaloſchana waj maſgaſchana tapèz pee ſcha ſweeſta teek iſlaiſta, ka no ſweeſta maſgaſchanas pamaſinajas wina patihkamà ſmarſcha.

Pehz tam ſweeſts noſpeeſchams un noprefejams, tapat kà ſalds ſweeſts — kamèr top ſauſs. Formè tapat un notin ar pergamenta papiri. Krehjuma iſſpeeſchana ir maſaka Pariſes ſweeſtâ, nekà ſaldâ ſweeſtâ; bet ledu pee tam iſleeto leelakâ mehrâ.

Par ſcho ſweeſtu augſtakàs zenas teek makſatas tirgôs. Ir eeraſts, Pariſes ſweeſtu nenokrahſot, kaut gan ſeemâ teek ſweeſts krahſots; tad tahdâ gadijumâ jaleeto uſ puſi maſak krahſas, nekà preekſch ſalda ſweeſta, tapèz ka Pariſes ſweeſts jau pats ir dſeltains zaur krehjuma uſſildiſchanu. Pariſes ſweeſtu wajaga labaki uſglabat nekà ſaldo ſweeſtu, jo zitadi tas war ſaudet ſawu ſmalko ſmarſchu.

No eekſchſemes.

a) Waldibas leetas.

Goda meerteeſneſchu ſkaits 1892.—1895. gadeem ir eewehrojami pawairots. Pehz „Wald. Wehſt." iſſinojuma ſchajâ amatâ ſchahdi kungi eezelti: Widſemes Latweeſchu dalâ: cand. pol. oec. barons Roderichs Freitag-Loringhovens, grad. stud. barons Friedrichs Wolffs, kambarjunkurs J. v. Wöhrmans, dſimts goda pilſons J. A. Schutows, Karls v. Vegeſacks, Georgs v. Gersdorffs, barons Gottliebs Wolffs, barons Bernhards Zeumerns, grafs Teodors Medems un ſtahtsràts Emils v. Böttichers, Rigas-Walmeeras apgabalam. — Pilſehtas galwa Georgs Trampedachs, kollegiju padomneeks barons Wl. Maydels, bijuſchais infanterijas generals Danilows, Otto v. Mollers, cand. jur. Teodors v. Richters un aprinka deputats Gotthards v. Vegeſacks, Zehſu-Walkas apgabalam.

Kurſemê: Bijuſchais gwardu leitenants firſts Nikolajs Lievens, barons Pauls Hahns, pilſehtas galwa Teodors Engelmans, barons Matias v. d. Recke, grafs Pauls Medems, grafs Karls Medems, ſkolu direktors ſtahtsràts Friedrichs Kuhlbergs, aprinka marſchals grafs Pauls v. d. Pahlen un Jelgawas apgabalteeſas lozekli kol. aſeſ. Rukins, Jelgawas-Bauſkas apgabalam. — Aprinka marſchals barons Arturs Schlippenbachs, barons Euſchens Haarens, barons Georgs Behrs, Karls Ernſt v. Walthers un barons Wadims Fölkerſams, Jaunjelgawas-Iluksſtes apgabalam. — Barons v. d. Ropp, grafs Friedrichs Medems, aprinka marſchals barons Pauls Fircks, bijuſchais leitenants grafs Friederichs Medems, aprinka marſchals firſts Georgs Lievens, Kurſemes kredit-beedribas direktors ſtahtsràts barons Fölkerſams, Tukuma-Talſu apgabalam. — Aprinka maſchals barons Aleksanders Behrs, barons Wilhelms Seefelds, kambarjunkurs grafs Reuterns, barons Nolkens, bijuſchais leitenants barons Georgs Saſs, ſemneeku leetu kommiſars kambarjunkurs grafs Konſtantins v. d. Pahlen, barons Werners Behrs, Dr. chem. Wiktors Lievens, cand. chem. Eduards Balfours, Wentſpils-Kuldigas apgabalam. — Grafs Arturs Keyſerlings, bijuſchais palkawneeks barons Peters Offenbergs, barons Nikolajs Korffs, pilſehtas galwa Hermans Adolphi, inſcheneers titular-padomneeks Semikolenows, firſts Wilhelms Lievens, aprinka marſchals barons Franzis Biſtrams, aprinka marſchals barons Karls Manteuffels un barons Arturs v. d. Oſten-Sacken, Aiſputes-Grobinas apgabalam.

Schihdu iſraidiſchana. Miniſtra kungs, kà „D. Z." ſino, pawehlejis, ka if Rigas 4 mehneſchu laikâ jaiſraida wiſi tahdi Schihdi, kureem pehz likuma naw teeſibas Rigâ dſihwot. Tahdi Schihdi, kureem Rigâ nami, iſraidami lihdſ 1. nowembr. ſch. g.

Jelgawas dſelſzeku, kà „Petersb. Ztg." ſino, eſot nodomats nemt waldibas ihpaſchumâ un to tad ſaweenoſchot ar Pleſkawas-Rigas dſelſzeku.

Jauns nodoklis. Kà dſirdams, tad finanzminiſterijâ topot projekts iſſtrahdats nodokla uſlikſchanai klubeem, reſtorazijam, trakteerem un kafijas reſtorazijam. Nodokla eenemſchanas dehl taps wiſas minetàs eetaiſes, pehz winu weikala apgroſijumeem, klaſes eedalitas, un tahs, kuràm ehrgeles, bilardi un bumbotawas, kà nodokla lidſigas peenemtas.

(Pet. Wed.)

Spekuleſchana ar wehrtspapireem. Peterburgas bankeeri dſirdejuſchi, ka finantſchu miniſterija, kura neilgi iſſludinaja ſewiſchkàs komiſijas kreditleetâs zirkulari, iſſludinaſchot wehl otru zirkulari, kurâ kautkahda ſpekuleſchana ar premiju-papireem, prozentu-papireem un dſelſzeku-, twaikonu-, apdroſchinaſchanas un zitu tirdſneezibas beedribu akzijam teek pawiſam aiſleegta. Schahda ſpekuleſchana ar papireem un akzijam pehdejâ laikâ peenehmuſe tik leelu apmehru, ka daudſ neprohtigi ſpekulanti paſaudejuſchi wiſu ſawu mantibu. (Sud. Gaſ.)

b) Original-ſinojumi.

No Wez-Bebreem. 19. janwara deenas wak. no ſchejeenas Stapuk kroga ſtadola iſſagti Ehrgku Italijas rentneekam diwi ſirgi lihdſ ar weenu linu un otru meeſchu weſumu, kuri bijuſchi janowed uſ Kokneſi. Margers.

No Rembatas. 27. janwari ſch. g. ſchejeenes P. mahjâs eeronas Tſchigans un uſaizina graudneeku S., ſamainit ar winu ſirgeem. S. gan eeſahkot negrib uſ tahdu ſpekulaziju eelaiſtees, bet beidſot tatſchu laujas no Tſchigana apwahrdotees un, eewehrojot labo apſtakli, ka beidſamais ari neprafa nekahdas augſtas peedewas, winſch ir gataws, ſawu balteni kraut lauka, ja tikai meſcha dehls uſ magaritſcham dodot puſſtopu. Tſchigans ir ar to meerâ; ſirgi teek pahrjuhgti un duhſchigais weikalneeks aiſlaiſchas kà wehjſch uſ tuwejo P. krogu pehz magaritſcham. S. gaida ar leelako nepazeetibu ſawu andeles beedri atpakaĻ, bet newar ſagaidit. Aiſ gara laika winſch ſahk pamatigaki apluhkot ſawu meeteni un atron, ka tas pawiſam beſ kahjam. Zaur ſcho atradumu wina pazeetiba beidſas un winſch dodas ſteigſchus uſ krogu, uſmeklet negehligo krahpneeku, kas winu tik beſkaunigi peewihlis. Te nu ſahkas ſtrihdis, lihgſchana, magaritſchu dſerſchana u. t. t., kas welkas lihdſ wehlai naktei. Beidſot S. noſüd if kroga un Tſchigans ne beſ bailem eewehro, ka ari wina ſirgs neatronas wairs ſtadolê. Pehz abeem paſuduſcheem pakaĻ meklejot, ſirgu atron kahda kaimina peedſihwotaja kuhtinâ un S. atkal eeronas pats no ſewis krogâ, kur Tſchigans to apwaino par ſirgu ſagli. Itin lajkâ eeronas ari uradniks, kuru Tſchigans paſemigi luhdſ, apzeetinat S. par to, ka tas noſadſis wina ſirgu; uradniks gan eewehro ſcho luhgumu, bet iſſaka wehleſchanos, ari paſchu luhdſeju ar wiſu wina gimeni, nemt ſawâ apſardſibâ, par ko pehdejam ne maſee brihnumi. Luga beidſas ar to, ka wiſa partija teek noſuhtita uſ tuwako walſts namu, no kureenes teem otrâ deenâ, ſem ſtingras uſraudſibas, jauſſàk tahlaka zeloſchana uſ Rigu. Tà ſchi maina preekſch abàm puſem nehma nelaimigu galu.

A. V.

Preekuleeſchi zaur nahwi ſaudeja 24. janwari ſch. g. kreetnu tauteeti un pagaſts kreetnu lozekli, gruntneeku Jahni Pilles tehwu, kas pagaſtâ ſawâ dſihwes laikâ iſpildija weenmèr pagaſta amatus, gan par pagaſta wezako buhdams, gan par teeſas preekſchneeku. Nelaikis lihdſ ſchim brihſcham, kur jau bija ſaſneedſis ſawu 64. dſihwes gadu, wehl iſpildija trihs amatus, kà konwenta wihrs, buhw-komitejas lozeklis un walſts aiſſtàws. Nelaikis ari ſirſnigi puhlejàs Zehſu Latw. beedr., kur pirmâ laikâ iſpildija daſchus amatus. 31. janw. nelaiki pawadija uſ beidſamo duſas weetinu, Preekulu kapôs. Zeen. Zehſu draudſes mahzitajs Fedder kgs pee kapa uſteiza nelaika puhlinus wina dſihwes gaitâ. Kad kapa kopina bija par puku kaudſi pahrwehrtuſès, tad pagaſta wezakais J. Kampe kgs ſirſnigôs wahrdôs iſteiza pagaſta wahrdâ nelaikim ſaldu duſu un pateizàs par wina nepeekuſuſchu zihniſchanos ſawa pagaſta labâ. Tad wehl beidſot nahkas ſirſnigas pateizibas PreekuĻ muiſchas ihpaſchneekam Puntſchel kgam, kas nelaikim parahdija beidſamo mihleſtibu, no Preekulu muiſchas lihdſ kapa kalninam zeku noſpraufdams pa abi puſi ar eglitem. Duſi ſaldi, dahrgais tauteeti! J. P.

Wehl no Preekuleem. Mums, Preekuleeſcheem, nahkas pateizibu iſſazit teem, kas ſawu mihleſtibu ir parahdijuſchi, muhſu 2-klaſigo miniſterijas ſkolu apdahwinadami, kà: gruntneekam E. Soſte kgam, kas dahwinajis „Ehrgli", kas zehli puſchko leelàs ee-ejas durwis, gruntneekam Kampe kgam, kas dahwinajis ſeenas ſtundeni, tapat gruntneekam Bromberg kgam, kas apdahwinajis ſkolu ar daſchadàm bildem. Lai Deews ſwehti winu mihleſtibas darbu! J. P.

Wehl no Preekuleem. 10. janw. pahrſkatija Preekulu krahjkaſes rehkinus par pagahjuſchu gadu; apgroſijumu kreetni, ap 8000 rbl. Schi kaſe ir no leela ſwara pagaſta labâ, par ko pateizibas nahkas pagaſta wezakam Kampe kgam un wina paligeem, kas nenoguruſchi puhlejas beſ nekahdas algas, tik weenigi pagaſta labâ! P.

No Kraukļu muiſchas „Mahjas Weeſa" 5. numnrâ bija ſinots, ka kahda ſchahs muiſchas ſtrahdneeze tik nelaimigi krituſe, ka to wajadſejis aiſweſt uſ Zeſwaines ſlimnizu, kur wina, pehz pahra nedelu wahrgſchanas, aiſmiguſe muhſcha meegâ. Tagad nu mums Zeſwaines dakteris, zeen. A. Lenzkgs, paſino to preezigo wehſti, ka minetà ſeewina R., pehz 2 nedeku ilgas ahrſteſchanas, if ſlimnizas atlaiſta — kà iſweſetojuſès. Nowehlam winai laimigi pawadit pahrejàs muhſcha deenas!

No Ramkas. Schejeeneeſchu leelakai gruntneeku dalai kunga makſaſchanas notezès pehz 3 gadeem. — Attihſtibas ſinâ muhſu pagaſts ir ſpehris leelus ſoļus uſ preekſchu, to war no tam ween noſkàrſt, ka tas kreetni par ſkolam gahdà. Tahdu pagaſtu neprahtiba, pamaſinat ſkolotajeem winu algas, ir jau ſchad un tad laikraſtôs graiſita. Ramkâ tas otradi: ſche teek algas paleelinatas. Un tas tahs par ſtaltàm ſkolas ehkam! Jau ahrigi ſkatot, war atſtàrſt, ka walſts puhlinu naw taupijuſe, lai ta glihta buhtu. — Atkaujat man, zeen. laſitaji, ka ſewiſchki weenu wihru godam minu. Schejeenes zenſonis Dihka kgs bij atradis pahra weetâs loti noderigu mehfloſchanas lidſekli — ruhſas krahſainu maſu, ar kuru mehflota ſeme, ſewiſchki kahpoſtajs, dewa nezereti labus panahkumus, tà ka tam bij eeſpehjams, kahpoſtu raſchâ konkuret pat ar apkahrtnes dahrſneekeem. Tik janoſchehlo, ka ſchi maſa taiſotees iſſikt. Pehdejâ laikâ winſch ſewiſchku wehribu bij peegreeſis lopkopibai. Tai noluhkâ winſch eegahdajis wairakas Oſtfriſu ſugas gowis. Ar diwàm tas ari zeloja uſ Zehſu iſſtahdi, bet ſewiſchku eemeſlu dehl tahs tur netikuſchas peenemtas. Scho ruden winſch 2 gowis pahrdewa kahdam Wez-Peebalgas Z. kgam, katru par 80 rbl. Tas tak ir labs graſis! Ar noſchehloſchanu tik jamin kruſts, kurâ zeen. Dihka kgs ſchim brihſcham atrodas. Prot. jahjot laukus apſkatit, lopinſch iſtruhzees un paſchu jahjeju noſweedis. Krihtot winſch ſtipri ſadauſijees, zaur ko nerwi ſatrizinati — pilna prahta ir ſchobeen tas naw atdabujis. Jekabs Rengineeks.

No Steenes, Pernigeles draudſê. Schejeeneeſcheem eeradums, ſahkt jau deretees tuhlin no paſcheem ſeemas ſwehtkeem; deramu deenu ſche nemaſ neiſrihko, bet katris ſteidſ tik uſ ahtrako. Sapulzes weeta, ſinams, teek iſredſets krogus, kur reti ween pahreet, kad neiſnàk gruhſtiſchanàs. Tà ſwehtdeen, 10. janwari, weetejâ krogâ kahds eebaudijis wairak „rudſu alus", eeſitis otram ar naſi par galwu. Wainigais, ſinams, ſaukts pee atbildibas. — Agraki mums bija jamehro zeka gabals uſ Limbaſcheem, ja gribejam dabut padomus teeſas leetâs, bet nu mums paſcheem, nometees weetejâ krogâ kahds „funktineeks", bet tikai noſchehlojami, ka winſch gribot atſtàt „labo pelnas awotu" un dotees pawaſari uſ tuwejo pilſehtinu. Skarbais.

No Nowgorodas. Leelais ſals wehl arween negrib mitetees, kaut gan tas mums jau ſen apnizis. Teeſcham tik ſaltu ſeemu ari ſche neatminas neweens peedſihwojis, un daſcham labam ta paliks peeminâ, tadèl ka eekoduſès auſis, degunâ waj zitur. Ihpaſchi ſihwà mihkotaji daudſ dabù zeeſt, jo nereti dſird, ka teem atſalis weens waj otrs lozeklis; teeſcham, leelakà neprahtiba, tahdâ ſaltâ laikâ peedſertees lihdſ nemanai! Pa ſtipru ſala laiku tika uſ tirgus laukuma un ari uſ daſchàm eelam kurta uguns (pehz Peterburgas preekſchſihmes), kur garam gahjejeem apſildites. Daſchi kungi eerihkojuſchi pehdejâ laikâ preekſch truhzigeem ſautineem brihwu puſdeenas galdu, kur katru deenu teek paehdinati ap 60 zilweki. Ap pilſehtu dſird ſirgus ſlimojam ;ar eenahſcheem.

Aukuperons.

Iſ kahda Latweeſchu zeema, Ufas gub. Pee mums, apgaiſmoteem Latweeſcheem, ir tahdi, kas ſawas labàs apdſihwotàs mahjas mahntizibas dehl pahrdod, norahdidami uſ ſaweem kaimineem, ka tee ir burwji un ſawus lopus apſkolojuſchi; ja tik dabonot ar winu lopeem zaur ſehtu ſaoſtees, tad tuhlit peens pagalam. Ko nu darit? nu ir ſagreeſchas pee lidſekteem, ka war peenu atpakaĻ dabut. Tagad teek ar uſmanibu meklets, kur kaimiuſch, no kura nelaime zehluſès, ſawu lopinu ſweeſtu pahrdod, tad to atpèrk atpakaĻ un nelaimi eeoduſchos lopinus ehdina ar ſcho ſweeſtu. No ta nekahdu panahkumu nedabujuſchi, greeſchas pee zita lidſekla. Te par derigàm ſahlem ir atraduſchi gifts-akmini, kuru pee mums ar ihpaſchu wahrdu ſauz miſchjak. Ar to nabaga lopinus ehdina, kamèr guĻ pee ſemes, pa nahſim un muti ſpurſlà aſinis. Schahda lopinu ſamaitaſchana pee mums A. zeemâ beeſchi ween noteek. Pat ſkoloti laudis ſchahdai mahntizibai ſawus upurus nes; ir tahdi burwji atrodotees, kas zaur atſlehgu protot zauri eet un aitas apzirpt! Bet lopu kopejinas pee tam nemaſ ne-eewehro, ka aitinam, uſ mihkſteem mehſleem zauru ſeemu ſtahwot, tik aſi nadſini iſaug, kà galwas, waigus un peeri ar pakalkahju kaſchajot, wilnu tikpat kà ar naſi nokaſa, kadèl lopu kopejam, aitas apluhkojot, ir tas leelakais brihnums, un nu domà, ka atkal burwis bijis kuhti! Tahdu notikumu if muhſu ſahdſchas buhtu daudſ ko paſtahſtit. A. D.

c) Baltijas notikumi.

Kemeru weſelibas awotu walde „W. G. A." iſſino, ka brihw-wannas, kà ari wannas par paſeminatàm zenam tahm perſonam, kuràm uſ to teeſiba, nahkoſchai ſeſonai iſdos no 15. maja lihdſ 15. ſept. No 16. junija lihdſ 14. auguſtam brihw-wannas warès dot tikai tad, ja weetas buhs tukſchas.

Majoru-Dubultu labdar. beedr. pagahjuſchâ gadâ ſtrahdajuſe labàm ſekmem. Beedribas manta tagad, kà „B. W." ſino, ir ap 11,100 rbl.; beedribai paſchai ir ſaws nams, uſ kura wehl eſot 1748 rbl. 43 kap. paradu. Pee beedribas 2-klaſigàs ſkolas ſtrahdajuſchi 2 ſkolotaji, kureem algai iſmakſati 840 rbl. Skolas naudas eenemts 607 rbl. un labprahtigu dahwanu, ſkolai par labu, eenahzis 396 r. 5 kap. Beedribai par preekſchneeku eezelts M. Baumans.

Dinamindes zeetokſnis, kà „Ruſk. Inw." ſino, turpmak tapſchot ſaukts par Uſtj-Dwinſku. Awiſe „Pet. Liſt." jo projam ſino, ka ari Reweli nodomats turpmak ſaukt par Koliwanu un Narwu par Iwangorodu.

Widſemes ahrſtu ſabeedriba ſawu ſchagada ſaeimu notureſchot Jurjewâ 1., 2. un 3. ſeptembri.

Wez-Salazas muiſcha pahrgahjuſe firſtenes Liewen ihpaſchumâ par 600,000 rbl. Muiſcha lihdſ ſchim peedereja grafam Brockdorff-Ahlefeldam, kas ir Wahzijas pawalſtneeks, bet tadèl, ka ahrſemneekeem naw brihw buht par ſemes ihpaſchneekeem, tad muiſcha bija japahrdod. Firſtene muiſchâ nodomajuſe iſdarit eewehrojamas pahrgroſibas.

Jurjewa. Sihmejotees uſ Terbatas pahrkruſtiſchanu par Jurjewu, paſneedſ „Kijewl." pehzſtahwoſchas ſinas: Schi pilſehta peeder Kreewijas wezakàm nometnem. Jurjewa tapa 1030. g. no leelknaſa Jaroſlawa dibinata, un tikai 1229. g. no Wahzu bruneneekeem eenemta un pahrkruſtita. Wahrds Terbata zekas no Igauunu wahrda „Tarto-ma jeb Tarto-lina" (Taar = wahrti, lina = pils.) No tam iſzehlàs wehlak Tarbenten un beidſot Dorpat jeb Derpt, kà ſcho pilſehtu beidſot noſauza. Wahzi winu ſauza Dorpat, Kreewi — Derpt. Schihm wehſturigàm ſinam wehl waretu peelikt, ka Jahnis Breeſmigais Terbatu 1558. g. uſwahreja. 1582. g. wina pahrgahja Poku, un 1625. g. Sweedru ihpaſchumâ. No 1704. g. ta ir Kreewijai pawiſam peeweenota. Uniwerſitate tapa 1632. g. no Sweedru karala Guſtafa Adolfa dibinata, 1710. g. ſlehgta, un 1802. g. atkal atwehrta.

Jurjewas realſkolas namâ iſzehluſès uguns, ko peelizis tahs paſchas ſkolas ſkolens W., kas, kà weetejà Wahzu awiſe ſino, tapis apzeetinats.

Par ſemneeku ſemes pahrdoſchanu Kurſemes krona muiſchâs „K. G. A." atrodas ſchahdas ſinas: 1891. gadâ pirkſchanas kontraktus noſlehdſa:

		Saimneezibu ſkaits:	Defetinu ſkaits:
Jaunjelgawas	aprinkî	268	10,306
Dobeles	"	1481	57,977
Bauſkas	"	402	19,441
Tukuma	"	11	570
Talſu	"	—	—
Kuldigas	"	247	8,384
Aiſputes	"	—	—
Grobinas	"	969	16,064
Wentſpils	"	200	2,590
	Kopâ	3,578	115,332

Jelgawas pilſehtâ, pehz jaunajeem pilſehtu likumeem, kà „K. G. A." ſino, buhſchot 47 domneeki, to ſtarpâ 7 Schihdi, kurus eezels gubernas pilſehtu leetu walde. Jelgawâ lihdſ ſchim bija 60 domneeki, to ſtarpâ 12 Schihdi.

Jelgawas Latw. Beedribas Makſineezibas Nodalas ſapulze 26. janwarî. Materialus bija eeſuhtijuſchi: 1) E. Birſneeks (Dſirzeemâ): Beigas no ſawa, Nodalas apgahdibai peedahwatà paſaku krahjuma, kuſch faſtàw no 39 garakàm paſakam. 2) J. Treimanis (Dr. Berkmuiſchâ): mihklas, ſakamus wahrdus, [illegible] mahtes waloda ar behrneem. 3) E. Dünsbergs ſen. (Dundagâ) Nodalai dahwina[illegible] Werkela teiku „Wannem Imanta". Tad [illegible] E. Dünsbergs peedahwaja nemt apgahdibâ [illegible] paſaku krahjumu „Tuhkſtoſch un weena naktî", no kura jau kahda puſe apſtrahdata. Paſaku krahjums rokraſtâ iſnahkſchot uſ 500 lap. puſem beeſs, tadi valeelâ oktawformatâ. — Bibliotekai dahwaja E. Dünsbergs ſen. (Dundagâ):

a) Mètriku no E. Dünsberga, b) Dseju par atminu uf kroneschanas swehtkeem muhsu mihkotam Waldneeku pahrim Alekſandram Alekſandrowitscham un Marijai Feodorownai 15. majâ 1883. gadâ, druk. Wentspilê. — Muſejam dahwaja: Dannenbergs (Lihwes-Behrſê): ſumbra ſobus. — A. Reinbergs ſinoja, ka Rakſtneezibas Nodaḷas II. Rakſtu krahjums tagad pilnigi gataws un jau iſlaiſts klajâ, pahrd odot par 50 kap. eksemplaru. Lihdſ ar to winſch nodewa Nodaḷai 200 eksemplarus, kuri tai pehz lihguma peenahzàs. Nolehma: rakſtu krahjumu peeſuhtit wiſeem lidſſtrahdneekeem, kuri Nodaḷai eeſuhtijuſchi kahdus rakſtus, kà ari daſcheem ſinibu wihreem un ſinatniſkàm ſabeedribam. — Sihmejotees uf I. Rakſtu krahjumu, ſapulze nolehma, to komiſijâ peeſuhtit wiſàm latweeſchu grahmatu pahrdotawam; generalkomiſija paleek ari wehl turpmak H. Allunanam Jelgawâ. — Pehz Nodaḷas kaſeera ſinojuma, par atpirkſchanos no jaungada wiſitem lihdſ ſchim eenahkuſchi apmehram 330 rbl. — Teatra komiſijâ, kurâ, pehz generalſapulzes nolehmuma, Rakſtneezibas Nodaḷai nahzàs wehlet trihs no ſaweem lozekleem, eewehleja: M. Skruſiti, M. Gobinu un H. Allunanu. — Pee Nodaḷas amatu wihru wehleſchanas iſredſeja: A. Sterſti — par preekſchneeku; M. Skruſiti — par wina weetneeku un tamlidſ ari par jautajumu wakaru pahrſinataju; L. Greenu — par rakſtwedi; P. Allunanu — par bibliotekaru; M. Skruſiti — par muſeja pahrſini; H. Allunanu — par kaſeeri. Par jautajumu wakaru waditajeem tekoſcham gadam eewehleja: H. Allunanu, P. Allunanu, J. Braſdu, E. Dſinteru, P. Dutſchkenu, M. Gobinu, L. Greenu, Roſenthal-Kruhminu, M. Skruſiti, A. Stehrſti, J. Tſchakſti un J. Wagneri. Jautajumu wakarus noturès ari turpmak ik pa 2 nedeḷam. Beſ katrreiſejâ jautajumu wakara waditaja pee iſſkaidroſchanas wehl japeedalas 2 no eewehleteem pehz ihpaſcha ſaraſta. — Eewehrojot to, ka wairaki Nodaḷas lozekli dſihwo uf laukeem un tadêt newar ſapulzes kahrtigi apmeklet, nolehma: ka ſapulze uſſkatama par pilnu, ja tant ſanahkuſi ½ no Jelgawâ dſihwojoſcheem Nodaḷas lozekleem. — Par Nodaḷas lozekli uſnehma agr. J. Biſſeneeku. Par kandidateem uſdewa: adwokatu Laſdinu Rigâ, J. Waldmani Jelgawâ un P. Bobbanu Jelgawâ. — Nahkoſchu jautajumu wakaru 6. februari wadija M. Skruſits. — Nahkoſcho Nodaḷas ſapulzi nolika uf 14. februari. (T).

Jelgawas Latw. Beedribas jauniſwehletà Teatra komiſija notureja ſawu pirmo ſapulzi 26. janwari, kurâ iſwehleja: M. Gobinu — par preekſchneeku; M. Skruſiti — par rakſtwedi; A. Reinbergi — par bibliotekaru un arkiwaru; H. Allunanu — par kaſeeri; K. Berri — par wirskontroleeri. (T.)

Jelgawas Palidſibas Beedriba notureja ſwehtdeen, 31. janwari ſawu gada ſapulzi. Iſ drukatà gada pahrſkata redſams, ka Beedriba pagahjuſchâ gadâ apgroſijuſi 1696 rbl. 40 kap. Slimo naudas tizis iſmaksats 191 rbl. 86 kap. un behru naudas par 5 lihkeem — 250 rbl. — Par preekſchneeku eewehleja E. Dſinteru.

Kurſemes biſchkopibas beedriba iſgahjuſchâ ſwehtdeenâ, kà „R. T." ſino, ſawâ pilnâ ſapulzê eewehlejuſe ſew par preekſchneeku adwokatu A. Sterſtes kgu. Sapulze tahlak noſpreeduſe, ka nahloſchâ waſarà iſrihkojama biſchkopibas iſſtahde Jelgawâ, Latweeſchu beedribas dahrſâ, no 25. julija lihdſ 1. auguſtam. Iſſtahdamàs leetas, par kuràm ihre naw jamakſà, iſſtahdes komitejai japeeteiz lihdſ 15. junijam un japeeſnhtu lihdſ 24. julijam. Iſdaliſchot 20 no beedribas dibinatas ſelta, ſudraba un bronſa medaḷas, kà ari atſinibu diplomus. Iſſtahdei nodomatas ſchahdas nodaḷas: 1) Daſchadu ſiſtemu biſchu ſtropi. 2) Daſchadi rihki. 3) Biſchu ſtropu iſgatawoſchanas rihki. 4) Medus, waſki un konſerwi. 5) Sehklas un ſtahdi, kas biſchu baribai derigas. 6) Literatura. 7) Dſihwas bites.

Skrundâ, kà „Gold. Anz." ſino, kahda meita, kurai azi eemetuſès puhte, gahjuſe pee kahdas „labdares", kas wainu ar naſi greeſuſe. Tagad wina eſot loti bihſtami faſlimuſe. Schis atgadijums lai buhtu daſcham labam par beedinaſchanu, ka ihpaſchi azu ſlimibàs jagreeſchas pee ſapratiga ahrſta, jo kas gan dahrgaks ir par azu gaiſmu!

Bauſkas Latw. baſnizà, kà „L. A." ſino, par tureenes paliga mahzitaju eeſwehtits teologijas kandidats Seilers.

d) **No zitàm Kreewijas puſem.**

Keiſariſks wilzeens. Leeḷàs Kreewijas dſelſzeku beedribas darbnizàs buhwê eſoſchais Keiſariſkais wilzeens, preekſch zeloſchanas uf ahrſemem, taps nahkamu waſaru gataws. Atſkaitot lokomotiwes, wilzeens paſtawès no 17 wagoneem.

(Pet. Wed.)

Domenu miniſtrija nodomajuſe ſeemeļ-reetuma gubernâs dibinat wairak peenſaimneezibas un ſweſta iſgatawoſchanas ſkolas. Tahdas ſkolas jau atwehrtas Peterburgas, Nowgorodas, Kaunas un Smoleńſkas gubernâs. Drihſumâ tahdas pat ſkolas atwehrſchot Pleſkawas, Tweras, Koſtromas un Jaroſlawas gubernâs.

Krahjkaſes, kà „R. Sch." ſino, turpmak nodomats eerihkot neween wiſàs paſta eeſtahdès, bet ari wiſàs pagaſtu un tautas ſkolàs. Newajadſès wehl ſewiſchki peeſihmet, ka ſchahdas krahjkaſes buhtu no neiſſakami leeḷas ſwehtibas.

Jauns nodoḷis. Awiſe „Moſk. Wed." ſino, ka eſot nodomats uf Kreewu kredit-biletem, ko eewed jeb iſwed uf ahrſemem, uſlikt 1 kap. leeḷu nodoḷi ik no ſimts rbl.

Helſingforſas aiſbehguſchais bankas direktors Lindrots tagad apzeetinats Odeſâ, no kureenes winſch mehginajis tikt uf ahrſemem. Pee wina wehl atraſti ap 20,000 rbl. Ja, ja, tee ſcho laiku telegrafi un telefoni — tee ſagleem ir pateeſi par poſtu!

Nodoḷu projekts. Kà awiſe „Now. Dna" ſino iſ „Kur. Warſz.," tad Warſchawas pilſehtas kopihpaſchuma walde iſgudrojuſe ihſtu orginalu projektu. Nodomats uſlikt wiſeem tirdſneezibu firmu priwateem ſludinajumeem weetigàs awiſès ſinamu nodoḷi pilſehtai par labu. Wiſus tahdus ſludinajumus pados ſinams ſem polizijas zenſuras; ja nu ſcho jaun-projekteto nodoḷi peenahzigà weetà apſtiprinàs, weetigai polizijai peenahkſees eewàkt no katra no winas drukà atkauta ſludinajuma pilſehtai par labu ſinamu nodoḷi. Jaunais nodoḷis war pilſehtas kaſes lidſeḷus ar eewehrojamu ſumu pawairot.

(Pet. Wed.)

Krahpſchana Wilnà. Weetigais „Weſtn." ſino, kà kahds Wilnas komerz-bankas eerednis, Jaſeps Paluḷens, ar muiſchneeka Aleksandra Aleksandrowa Luſchtſchewſka palidſibu peeſawinajuſchees janwora 29. d. iſ komerzbankas 4000 rbl. Wilnas agrarbankas kihlu grahmatàs, un 5960 rbl. ſkaidrâ naudâ. Weens no krahpneekeem, muiſchneeks Luſchtſchewſkis, tapa peekìdeen, janwara 30. d. pulkſten 8½, wilzeena Nr. 53. otràs klaſes wagonâ, zaur diwi komerzbankas eeredneem, Schopozka un Rodſewitſch kungeem un dſelſszela ſchandarmerijas peepalidſibu, apzeetinats. Pee wina atradàs 1724 rbl. 23 kap. naudâ. Apzeetinatais, praſits, iſſkaidroja, ka winſch ſcho naudu dabujis no Paluḷena. Pehdejais apſolijees winu Koraḷauſchòs ſagaidit, no kureenes abi norunajuſchi uf Ameriku dotees. Wajadſigee ſoli jau ſperti, Paluḷeſa apzeetinaſchanai.

Donas kaſaku apgabala walde luhguſe 50,000 rbl. leeḷu pabalſtu, lai ſpehtu ſekmigi rihkotees pret koleras ſehrgu, ja ta lihdſ ar pawaſari tur eeraſtos.

Mahjruhpneeziba Wjatkas gubernà. Pehz awiſes „Wolſchſki Weſt." ſinam, ſchimbrihſcham perſonu ſkaitlis, kas nodarbojas ar mahjruhpneezibu Wjatkas gubernâ, ir apmehram 160,000 leeḷs, kuru brutto-apgroſijumi ſneedſas par gadu uf 16 milj. rbl. Pehdejais neraſchas gads ſkaidri peerahdijis, kahdu leeḷu palidſibu ſneedſ mahjruhpneeziba ſemneeku ſaimneezigeem apſtakleem. Sahkot mahjruhpneezibas raſchojumi zehlàs tihri waj iſ atgadijuma, tomèr paſchi kaudis tahlaku attihſtijàs. Ari ſemſtwa Wjatkas gubernâ no ſawas puſes nahkuſe paligâ mahjruhpneezibai, ko wina lihdſ ſchim jau peerahdijuſe: 1) atkaut preekſch mahjruhpneezibas noluhkeem prozentes no ſemneeku pabalſta fonda preekſch teknikàm ſinibam; 2) atlaut gubernas ſemſtwas waldei no aprinku ſemſtwam eewehletos mahjruhpneekus ſuhtit wairak teknikì iſglihtotees; 3) gubernas ſemſtwas waldei uſdot, eegahdat labakos mahjruhpneezibas pagatawojumu paraugus un dot tos uf laikeem weetigajeem eedſihwotajeem leetoſchanai un 4) iſlùgt no domenu miniſterijas, lai ta peeſuhtitu Wjatkas gubernas mahjruhpneekeem labakos paraugus par welti.

(Pet. Wed."

Amura apgabala generalgubernators, barons A. N. Korffs, iſgahjuſcho ſwehtdeen nomiris ar ſirdstreeku.

No Rigas.

Widſemes wize-gubernators, ſtahtsràts Buligins, 3. febr. atbrauza Rigâ un uſnehma ſawa amata darbibu.

Rigas Apgabalteeſas preſidents J. K. Makſimowitſchs ſcho pirmdeen pahrbrauza mahjâ no ſawa atwaḷinajuma.

Pilſehtas domneeki ſawâ pehdejâ ſapulzê, ſtarp zitu, noſpreeduſchi, paaugſtinat kreditu par 3000 rbl. tam noluhkam, lai Daugawas plofta tiltu waretu iſſargat no plofſtu uſbrukuma.

Rigas gahſes un uhdens wadu eeſtahdes pehrnajâ gadâ pelnijuſchas pawiſam 50,376 rbl. 23 kap., no kuras ſumas obligaziju ihpaſchneeki dabù ⅓ (16,792 rbl. 7 kap.) un pilſehtas kaſe ⅔ (33,584 rbl. 16 kap.)

Latweeſchu teatri iſgahjuſcho ſwehtdeen, Dubura kga ſaſlimſchanas dehl, neiſrahdija wis „Dakteri Klauſu", bet „Dſihwes ſkola". Lugu „Dakteris Klauſs" iſrahdìs ſcho ſwehtdeen.

Rigas Latw. Beedriba ſwehtdeen, 31. janwari, notureja ſawu pilno ſapulzi. Kad gada pahrſkats bija peenemts, tad rewiſijas komiſijas wahrdâ W. Plute nolaſija rewiſijas komiſijas ſinojumu, ka wina grahmatas, beedribas rehkinus u. t. t. atraduſe pilnâ kahrtibâ. No rewiſijas komiſijas zelteem preekſchlikumeem buhtu peeminami: 1) Eegahdat preekſch ſkatuwes ſemneeku apgehrbus; 2) zenas par pirmàm weetam teatri paſeminat; 3) uſſpodrinat beedribas apakſchejàs telpas, tuwojotees beedribas 25-gadu jubilejai; 4) ruhpeteeſ par to, ka Reina meitu ſkolas telpas taptu padaritas ſauſakas. — Par runaswihreem no jauna eewehleja: Fr. Weinbergu, A. Grünuppu, W. Pluti, J. Klawinu, J. Einbergu, W. Liebeku, A. Ahbrandtu, J. Pauluku, J. Wanagu, J. Ahbeli, A. Grünwaldu, E. Birsmani.

Otrdeen, 2. februari, bija ahrkahrteja runaswihru ſapulze, kurâ beedribas amatus iſdalija ſchahdejadi: Preekſchneeks — F. Groſswalds; wina weetneeks — J. Laſdinſch; mantſinis — A. Grünupps; rakſtwedis — F. Gehlinſch; beedru ſinatajs — K. Oſs; kahrtibas komiſijas preekſchneeks — A. Dombrowſkis; nama komiſijas preekſchneeks — J. Wanags; grahmatwedis — A. Balods; iſmekleſchanas komiſijas lozekli — J. Enbergs, K. Oſolinſch un A. Sumbergs; delegati teatra komiſijâ — A. Balods, K. Bergs un P. Einbergs; Remeſs-Stoka komiſijas lozekli — J. Lubergs, K. Zelms un M. Balods; Reina-Stoka kuratorijâ — Dr. Butuls, Plute un Paſits; delegats Rigas Latw. Dſeed. beedribâ — K. Zelms. Tad wehl eezehla komiteju, kurai jaruhpejas par Beedribas 25-gadu jubilejas ſwehtku ſarihkoſchanu. Komitejâ eewehleja: F. Groſswaldu, Wanagu, A. Dombrowſki, A. Weberu, G. Paſſiti, K. Pehkſchenu un A. Balodi.

R. L. B. Sinibu Komiſijas ſapulze peektdeen, 5. februari, pulkſten ½9 wakarà. Wiſpirms preekſchneeka weetneeks ſinoja par eeſuhtiteem manuſkripteem un dahwinatàm grahmatam. Manuſkriptus eeſuhtija: 1) Preediſchu Jahnis, Ehrgìds — teiku par naudas muzu un mahnus, uſrakſtitus Ehrglu nowadâ; 2) Peters Broſche, Leel-Rujenê — parunas; 3) P. Ed. Plawinſkis, Lihkuma-Gerinds — tautas dſeeſmas (otrais ſuhtijums), tad teiku un mahju un weetu noſaukumus Lihkuma (Dannenfeldtes) pagaſtâ, Sehlpils draudſê, kà ari weenu Polijas monetu no 1821. g. (2 zloti); 4) Eduards Ahboltinſch, Maſ-Salazê — tautas dſeeſmas un mihklas. Grahmatas dahwinajuſchi: 1) Henri Wiſſendorffs, Peterburgâ matériaux pour l'ethnonoligie lithuanienne par H. Wissendorff, extrait de la Revue des Traditions populaires. 1893. 2) Deenas Lapas ekſpedizija — etnografiſkas ſinas par Latweeſcheem un „D. L." peelikums 1892. g. 3) Mahjas Weeſa redakzija — Mahjas Weeſi kopâ ar Peelikumu no 1892. g. 4) Ernſts Plates — Widſemes wezo un jauno laika grahmatu 1893. g.; „Skatuwes mahkſleneeks", Latweeſchu ſkatuwei ſarakſtijis Lejas-Kruhminſch — Rigâ 1892 g. un „Pamahziba meſchſargeem un tahdeem, kas par meſchſargeem grib tikt," ſarakſtijis wirsmeſchkungs A. Lütkens. Pehz tam refereja J. Kriſchkans grahmatu kataloga komitejas wahrdâ par apſpreeſtàm grahmatam. Katalogs eedalits tſchetràs daḷàs, pirmajâ daḷâ ir ſarakſtitas pehz komiſijas ſpreeduma tahs labakàs grahmatas, otrâ nodaḷâ — druſku ſliktakas, treſchajâ nodaḷâ wehl ſliktakas un zeturtajâ nodaḷâ pawiſam nederigas grahmatas; tahkak katalogs noſchkirts ſiniſkàs kà ari ſtahſtu grahmatàs. Pa wiſam eſot iſmekletas kahdas 500 grahmatas. — Leetu dſihwi pahrrunajot, beidſot nolehma to atlikt lihdſ nahkoſchai ſehdei dehl galigas iſſpreeſchanas. — Tà ka lihdſſchinejais laſamas bibliotekas bibliotekars newaḷas dehl no amata atteizàs, tad wina weetà eewehleja ar balſu wairumu P. Sahliti. Beidſot par beedreem komiſijâ uſnehma: ſkolotaju Peteri Aholu — Rigâ, ahrſtu Emilu Meſchaku — Ehweles draudſê, gimnaſijas ſkolotaju Frizi Mühlenbachu — Jelgawâ, ſtudentus Jahni Freibergi, Karli Spieſu, Jahni Raſsmani un Pawulu Weidemani — Jurjewâ, teologijas kandidatu Jahni Pahrſtrautu — Peterburgâ, prowiſoru Peteri Reinhardu — Bucharâ un adwokatu Reinfeldtu — Rigâ.

Katrinas daubſa dſeed. beedribà par preekſchneeku eezelts J. Lihzkraſtinſch, par wina weetneeku — A. Jurjans.

Tornakalna Latw. Palidſibas beedribai pagahjuſchâ gadâ atlizees ſkaidras peḷnas 1200 rbl. Beedribas manta tagad eſot 7155 rbl. ſkaidrâ naudâ un 1488 rbl. inwentarâ. Par beedribas preekſchneeku tekoſchâ gadâ eewehlets K. Irbe, par wina weetneeku R. Peterſons.

Rigas rikſchbrauzeju beedriba pagahjuſchâ ſwehtdeenâ iſrihkoja ſkreeſchanos, kurâ, beigàs, tapa peelaiſti ari ſemneeku ſirgi, kas Baltijas gubernàs dſimuſchi un no ſemneekeem paſcheem audſinati un atrodas ari wehl tagad ſemneeku ihpaſchumâ. Sazihkſtotees ſemneekeem paſcheem wajadſeja ſirgus braukt. Peeteikti bija pawiſam 10 ſemneeku ſirgi. Pirmo godalgu (40 rbl.), winneja Krimuldas Jahna Wika bruhnais ehrſelis Jurka, kas 3 werſtes garu zeḷa gabalu noriſchoja 8 m. 5 ſek.; otro godalgu (30 rbl.), winneja Wilſenes Jahna Duna duhkanais ehrſelis Brenzis, noſkreedams to paſchu zeḷa gabalu 8 min. 19 ſek.; treſcho godalgu (20 rbl.) nehma Bihrinu H. Roſitina ehrſelis, un zeturto godalgu (10 rbl.) Krimuldas Martina Dambiſcha bruhnà kehwe. Nahkoſcha ſkreeſchanàs buhs atkal ſcho ſwehtdeen, 14 februari.

Sahdſiba un apzeetinaſchana. 4. februara rihtâ eelauſas ſagli pee rahtuſcha laukuma Kamarina mahjâ atrodoſchâ Agripinai Iwanowai peederoſchâ augłu pahrdotawâ, un iſnehma iſ kaſes 400 rbl. Bleſchi, pawiſam 5, tapa no priwatſarga Bernazki un polizijas ſaldata Nr. 1, Andruſchkewitſch eeraudſiti, tomèr teem iſdewàs aiſbègt. Behgot tapa diwi no teem ar polizijas ſaldata Kljutſchinſki peepalidſibu Grehzineeku eelâ apzeetinati. Abi ir janni zilweki, gadus 16 wezi. Kljutſchinſkis atrada wehlaku aiſ Nr. 12. mahjas trepem aiſbahſtus 132 rbl. 10 kap., kà ari 12 rbl. pee weena no apzeetinateem. Pakalmeklejumi top turpinati un leeta nems peenahzigo wirſeenu.

Sakerts ſaglis. Nakti no 4. februara eelauſàs ſaglis leeḷàs Newas eelas Nr. 36 mahjas, Annai Dahlitz peederoſchàs bodes telpàs, un peeweenojàs daſchadus drehbes gabalus, apmehram 120 rubku wehrtibâ; tomèr tas tapa no mahjas kalpa Petera Oſola notwerts un uf poliziju noweſts. Iſmekleſchana uſſahkta.

Paſchnahwiba. Stabu eelas Nr. 78 mahjâ, pakahràs 5. februari 34 gadus wezà ſemneeze Olga Konjankowſki. Nomiruſê bijuſe garâ wahja.

Nahwigs eewainojums. 7. februara nakti notika Marijas eelas Nr. 61 mahjâ pluhkſchanàs, kuras iſnahkums bija, ka 31 gadus wezais Juris Kajaks ar naſi tapa kruhtis tà eewainots, ka pehz noweſchanas ſlimnizà nobeidſàs. Wainigee ir atraſti un leeta nems likumigo wirſeenu.

Nelaimes atgadijums. Jelgawas eelâ Nr. 21. atrodoſchâ Hartmana elas fabrikâ, pahrplihſa febr. 6. d. darbâ eſoſcha hidrauliſka preſe, pee kam ſtrahdneeki, Waſilijs Rechepaps tapa galwâ, un Karlis Pabehrs labajôs ſahnôs eewainoti. Pehz ahrſta palidſibas paſneegſchanas, tapa abi eewainotee uf ſlimnizu noweſti.

Ugunsgrèks. Felſera un beedr. ſemkopibas leetu darbnizâ, Aleksandra eelâ Nr. 184 iſzehlàs 4. februari plkſt. 8½ wakarà uguns. Weenſtahwa koka ehka, kurâ darbniza atradàs, nodega lihdſ pamatam, kà ari daſchadi daikti, modeli un materials tapa no uguns iſnihzinati. Saudejums apmehram 150,000 rbl., kurſch jazeeſch beedribai „Salamander."

(R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

Redakzijai peeſuhtitas ſchahdas jaunas grahmatas:

1) Apſiſchu Jehkaba, Pee pagaſta teeſas. Rigâ, Derigu grahmatu apgahd. Nodaḷas iſdota. Makſà 8 kap.

2) Dr. Michailows, Padomi kà maſus behrnus kopt. Latweeſchu mahtem paſneedſis Guſtaws Primaitis. Rigâ, Derigu grahm. apg. Nod. iſdota. Makſà 3 kap.

Saimneezibas padomi.

Lidſeḷis pret kirpjeem. Kirpji ir nelahga weeſi, kas drihſ ween iſpoſta koka leetas, ja kur eemetas. Winus wiſſeksigaki war iſnihzinat, ja mebeles, bilſchu rahmjus u. t. t. no nepuleeretàs puſes eeſmehrè ar kreoſota eḷu. Tà eeſmehretas leetas jaiſleek ahrâ, jeb tahdâ weetâ, kur zilweki nedſihwo, kamèr kreoſota nepatihkamà ſmaka ir iſgarainojuſe. Kirpji drihſ ween zaur to beidſas.

Lehta un laba krahſa. Saḷàs waḷ-reekſtu tſchaumalas ſatur dſeltan-bruhnu weeḷu, ar ko war krahſot wilnainas un kokwilnas drahnas, kà ari koku bruhnu noehbinat. Schi krahſa ir ihſta, kas nekad nenoplikſ. Krahſotà wilna tauſtot ir arween mihkſta, turpretim ar witrioḷu melnotà wilna top tahda aſa. Krahſoſchana ir tikpat weenkahrſcha, kà ari lehta. Peeteek, ja krahſojamo weeḷu wahra zeturtdaḷ ſtundas iḷgi uhdeni, kur atrodas waḷ-reekſtu tſchaumalas.

Ari labu matu krahſu war [dabut no waḷreekſtu miſam, prot, wajaga tik labi ſtipri ſawahrit waḷ-reekſtu tſchaumalas, zaur ko dabù tumſchbruhnu ſchkidrumu. Ja ar ſcho ſchkidrumu firmus matus jeb bahrſdu maſgà, tad tee top atkal ſkaiſti bruhni it kà jaunibâ. Tſchaumalas dabujamas pirkt apteeku pretſchu pahrdotawâs. —ts.

Pret meega truhkumu ir wairak weenkahrſchu lidſeḷu. Kà galwenako eeteiz wingroſchanu, kad wina noteek lihdſ pilnigai nokuſchanai, tà ½ ſtundu preekſch gulet eeſchanas. No ehdeeneem ſchini ſinâ derigs medus, eenehmts mehrâ wairumâ, no dſehreeneem ſwaigs ſilts peens. P. P.

Daſchu kritumu (maitu) iſleetoſchana. Laukſaimneeki mehdſ ſawus atkritumus parakt kahdâ ſmiltainê, daſchi pat tik nekreetni, ka eemet upê. Tas naw labi! Kritumi jaaprok apakſch dahrſu kokeem, kuri pehz tam manami labojas. Sinu kahdu lauku pilſehtinu, kuras dahrſâ katru ſeemu eewehrojamâ daudſumâ kritumus eewed. Pawaſarâ tee teek parakti ſem koku ſakmen, kuru raſcha ir apbrihnojama. P.

Kuſtonu apſardſiba.

Ar ſneegu apbehrti. „Kurj. Warſz." ſino ſekoſcho nelaimes gadijumu, kas diweem medineekeem Dombrowizas muiſchâ gadijees: „K. un R. kungi iſ Warſchawas no wairaku ſtundu garas ſaku medibas nokuſuſchi, atpuhſchanàs dehl eelihduſchi kahdâ kartupeḷu beedrê, tamdèl ka tuwumâ neweenu zilweku dſihwokli newarejuſchi atraſt. Tik ko eeſahkuſchi daudſ maſ eerihkotees un brokaſtu paturet, te peepeſchi wineem uſkrituſe pahr bedri pahrkahruſès ſneeglawine, un tos kà ari iſeju iſ bedres, apbehruſe. Nelaimigee medneeki pawadijuſchi ſchahdâ iſmiſuſchâ ſtahwokli wairak ſtundas, lai netaptu zaur kahdu kuſteſchanu, pawiſam apbehrti. Winu glabej bija ſuns, ar kuru tee bija medijuſchi. Schis laikam bija manijis ka wina kungi breeſmàs, ſtipri reedams ſkrehjis uf kahda Kownazka dſihwokli, kur medineeki bija apmetuſchees. Zaur nemeerigu iſtureſchanos ſaimneeku wehribu uf ſewim greeſis, tee ſunam, kahdu deſmit ſtrahdneeku pawadibà, ſekoſchi uf nelaimes weetu, kur wineem iſdewees pehz wairak ſtundu darba un puhleem, nelaimigos iſpeſtit.

Kuguneeziba.

Baltàs un Ledus juhras uhdenès ſchogad, kà „N. Tgbl." ſino, braukſchot kreiſers „Najeſdnik", lai apſargatu Kreewijas ſwejneezibu pret Norwegeeſchu ſwejas laupitajeem.

Kahda juhrneeka paſchnahwiba. Baku pilſehtà iſnahkoſchâ awiſe „Kaſpi" ſino, ka 13. janwari 51 gadus wezais Kaſpijas kara kugu nodaḷas kara kuga „Baku" komandeers, kapteins Pauls Weitmans ſawâ kajitê zaur rewolweru noſchahwees. Schahweens bija mehrkets pret labo azi un lode palikuſe ſmadſenès. Paſchnahwibas zehloni nelaikìs iſſkaidrojis ſawai Peterburgâ dſihwojoſchai laulatai draudſenei un ſaweem preekſch-

neekeem diwâs grahmatâs. Taî paschâ deenâ wina lihki leelgabaleem schaujot aisweda no twaikona uf Brailas eekalnu un nolika kaplitschâ.

Jf muhsu weesigâs sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 14. febr., pllst. 7 wak., israhdis: „Dakteris Klaufs". Joku luga 5 zehleenôs no Adolfa Laronscha, Latw. no P. Plawenceka.

Rigas Latw. beedr. Peektdeen, 19. febr., pullst. 9 w.: Kopmeelasts ar muffiku un dseedaschanu.

Jeribas beedr. Swehtdeen, 14. febr.: Dseesmu wakars ar deju.

Jonatana beedr. Swehtdeen, 14. febr., pullst. 1 deenâ: pilna sapulze.

Walesas wehstules.

M. P. — Nihzâ. Teikas no Juhsu apgabala mums buhs patihkamas. Eesuhtito rakstinu zeram isleetot.

P. S. — Odf. Juhsu wehlejumos ispildisim.

Pf. p. — p. Pehz muhsu paraduma mehs eeskatam pagahjuscho gadu par islidsinajuschos. Mums buhtu patihkami, ja ari tekoschâ gadâ muhs ar korespondenzijam no Sawa apgabala padalstitu. „Mahj. Weesis" Jums taps peesuhtits.

W. M. — L. St. Rakstis sanemts; zeram, ka to sawâ laikâ warbût spehsim isleetot.

Slm. W. — Sk. Stahsts „Bahrinu liktens" sawâ laikâ sanemts, bet, deemschêl, tas preeksch muhsu laikraksta par garu. — „Mahjas Weesi", kâ zeram, buhsat jau sanehmuschi.

J. Krp. — E. Juhsu wehlejumos nespehjam ispildit. „Mahj. Weesis" taps peesuhtits, bet tad japasteidsas, par to samaksat, jo zitadi tas taps apturets.

Austr. W. — Saldû. Preezajamees, ka apsolatees, muhsu laikrakstu turpmak pabalstit dascheem kreetneem rakstem. „M. W." taps peesuhtits.

S. —ars. — P. T. Juhsu wehlejumos no sawas puses eewehrosim un zeram, ka ari Juhs Sawu folijumos ispildisat.

K. P. — Dr. Deemschêl Peelikumi no 1892. g. wairs naw wist dabujami; zik buhs, tik issuhtisim. Ari „M. W." schinî gadâ taps peesuhtits.

Gahjsemn. — B. Grahmatas, ko „Der. Gr. Apg. Nod." beedri dabû, paleek par winu ihpaschumu.

Tonim — B. Tahdu preekschlikumu nespehjam ispildit; ja wehlatees, sinamos numurus gan issuhtisim, bet tad ar samaksu japasteidsas. 1 ekfemplars buhtu preeksch Jums.

Grig. J. — N. Eesahkums labs — zenschatees tik jo projam, schinî mahkslâ papildinatees.

A. J. — G. Strahdajat wehl kahdu laiku, warbût tad spehsim Juhsu wehlejumos eewehrot. „M. W." taps peesuhtits, bet tikai pasteidsatees par to samaksat.

P. P. — Gahrs. Ja kahds grib, kaut ari tik masumâ, leetot drukas burtus, tahdam wajaga uf tam dabut sewischku atlauju. — Rakstus, tâ suhtitus, mehs alaschin dabujam rokâ.

Bank. Indr. — Blw. Luhdsam, lai mineto stahstu eesuhtitu, tikldî tas gataws. Kreetni lidsstrahdneeki mums buhs arweenu mihli.

Marg. — E. Waj pasthstat wezo tautas dseesmas pantinu: „Solit fola, bet nedewa?!" Gribam papreeksch nogaidit.

J. B. — Mich. Juhs esat pateesi nelaimes putns mihlestibas leetâs! Bet neba nu tadêl par to rakstit tuhlit garum garo korespondenziju laikrakstem? Lasitaji sahtu Juhs wehl peesobot! Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 14. febr. 1893. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitz.
„ „	„	2	„	Bankins.
Gertrudes basnizâ	„	½2	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	10	„	Josephi.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
„ „	„	5	„	C. Walters.
„ „	„	6	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Peukschens.

Luhgschanas deenâ, 17. feb. 1893. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitz.
„ „	„	2	„	Treu.
Gertrudes basnizâ	„	½10	„	A. Walter.
Jesus basnizâ	„	2	„	Bergmanns.
Martin basnizâ	„	9	„	Taube.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.

Tirgus sinas.

Rigâ, 10. febr. 1893. g.

Tirdsneezibâ naw nekahdas eewehrojamas pahrgrozibas notikuschas. Peewedumi ir masi, apgrozijumi noteek tikai paschu wajadsibam.

Laiks pehdejâs deenâs atkal atmetees stipri aukstS; falst lihds 20 gr. R.

Lini jo projam turas zenâ, kaut gan pirkschanas lahrums druschu rahmaks. Maksâ par Kronu 35½ rbl. un par Hofs 33 lihds 34 rbl. birkawâ.

Kanepaji top wairak peepraslti, kadêl ari zena fahk zeltees. Maksâ 33—37 rbl. birkawâ.

Linsehklas turâs zenâ. Par schahwetâm Kreewu 87½ proz. maksâ 157—155, par Drusanas 151—153 kap. pudâ.

Kanepju sehklam truhkst pirzeju. Pahrdeweji prasa 140 kap.

Rudsi, rahmi. Par neschahwetu prezi melderi maksâ 88 lihds 92 kap. pudâ, 120 mahrz. sm.

Kweeschi, rahmi Maksa 103—114 kap. pudâ.

Ausas, rahmi. Schahweta preze top samaksata ar 76—77 kap. Neschahwetai naw nekahdu apgrozijumu.

Meeschi pawisam klusu. Maksâ 78—80 kap.

Pehdejâ nedelâ pa dselszeleem Rigâ atweda: kanepaju 9 wagoni, linu 86, kanepaju 12, linsehklu 41, kanepju sehklu 60, rudsu 13, miltu 23, kweeschu 6, rapschu 2 un spirta 5 wagoni.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 9. febr. 1893.

Papiri.	maks.	prasija
Pusimperials	754	757
5% bankbiletu 1. islaidums	103½	104
5% „ 2 „	103½	103¾
5% Austruma aisnehmums no 1878. gada	103	103⅜
5% „ „ „ 1879. „	104⅛	105⅝
1. 5% Kreewu prem. aisnehmums	240	241
2. „ „ „ „	227½	228
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Odes. pilsf. hipoteku bankas 5½% obligazijas	102	102½
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	—	—
6% Charkowas semst. kihlu-sihmes	—	—
5% „ „ „	101	101⅜
Rigas kom. bankas akz.	305	—
Rigas-Dinaburgas dselszeka akzijas	—	170
Dinaburgas-Witebskas dselsz. akz.	—	190

Berlines birscha.

22. (10.) febr. 1893.

		Deenu eepreeksch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. kassa	215 60*)	216 30
„ 100 rbl. uf febr. beigam	215 50	216 25
„ 100 rbl. uf marta beigam	215 75	216 25

*) 1 walsts-marka = 46,38 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: zeeta.

No ahrsemem.

Wahzijas leelgruntneeki pehdejâs deenâs sahkuschi sparigi rihkotees pret tirdsneezibas noligumu ar Kreewiju, mehginadami eeteikt, ka Wahzeeschu semkopju jau tâ koti wahjais stahwoklis tapschot wehl jo wairak fatrizinats. Berlinê sanahza weetneeki no Wahzijas malu malam un weenâ pat deenâ notureja 2 sapulzes, pee kam peedalijâs ap kahdi 5000 gruntneeki. Sapulze weenbalsigi nospreeda, luhgt Wahzu walsts saeimu, lai ta pretojas labibas muitu tahlakai paseminaschanai. Abas sapulzes nosuhtija keisaram telegramas, kurâs sapulzetee issaka wisdsirsakâs padewibas juhtas. Domajams, ka ligums tomêr ar Kreewiju notiks, jo waldibai ari jaeewehro tautas wairakums, kas zaur augstâm labibas muitam stipri zeesch, kamêr bagatee leelgruntneeki sawus makus wehl jo wairak pilda.

Austro-Ungarija. Jaun-Ruteni Lembergâ isrihkoja swehtkus pahwesta Leona biskapa jubilejas deenâ, pee kureem Wez-Ruteni nepeedalijâs. Rutenu studenti isrihkoja pretestibas parahdijumus pret pahwestu, pret Greeku metropolitu Sembratowitschu, kâ ari pret profesoru Sarawiznitschu, jo pehdejais runaja runu, pahwestu usslawedams neween kâ katolu, bet ari Greeku tizibas apsargataju. Pehdigi iszehlâs nemeeri, tâ ka polizijai bija jaeet starpâ, meeru usturet.

Franzija. Starp leezineekeem, kuri no ziwilsuhdsetajeem Panamas prahwâ aizinati teesas preekschâ, atrodas ari presidents Karno. Tikldî presidents buhs dabujis pasinojumu, teesas presidents, sekretara pawadits, dosees uf Elisejas pili, ispratinat republikas presidentu.

Italijâ. Româ isgahjuscho swehtdeen bija milsigi leeli swehtki, jo schinî deenâ pahwests Leons XIII. swineja sawu 50-gadu biskapa jubileju. Jau no pascha rihta swanu skanas no wiseem basnizu torneem pasinoja swehtku sahkumu. Ap pulkst. 4 no rihta swehtzekotaji sahka salasitees Petera basnizas laukumâ, kur atradâs 2 pulki saldatu, lai usturetu kahrtibu. Milsigâ basniza drihs ween tapa pahrpildita no laudim, tâ ka tuhkstoscheem ziteem wajadseja palikt ahrâ. Româ schinî deenâ bija sanahkuschi ap 60,000 swehtzelotaju. Swehtzeloschana uf Romu wilksees lihds maja mehnesim, tadêl ka wiseem uf weenu reisi naw eespehjams, turp noklût. Pa starpam notikuschi ari meera tranzejumi, tâ ka polizijai wajadseja isleetot sawu waru.

Rumanijâ kahda Bulgaru komiteja usaizina wisus Bulgarijas pawalstneekus, kas dsihwo ahrsemês, samest kahdu 5 milj. franku leelu kapitalu par peeminu printscha Ferdinanda salaulaschanai ar Burbonu prinzesi. Ar scho kapitalu grib Sofijâ dibinat Bulgaru augstskolu.

Telegramas.

Peterburgâ, 11. febr. „Rusk. Inw." pasino, ka generalleitnants Petrows, lidsschinejais schandarmu korpusa schtaba preekschneeks, eezelts par polizijas departamenta direktoru. — „Wald. Westn." sino, ka zelu ministris nolehmis sodu Samaras-Slatoustas dselszezelu galwenakeem eeredneem, zaur kuru palaidnibu notika nelaime dezembra mehnesi 1892. g., brauzeenâ wedot rekruschus. Minetâ dselszeka direktors dabujis stingru rahjeenu, brauzeenu pahrsinatajs tapis no weetas atstahdinats, Ufas stazijas preekschneeks un wina paligs, kâ ari kahds wirs-konduktors atlaisti no deenesta. Ministra raksts wehribu greesch uf tam, ka pat par wismasako preekschrakstu neispildischanu, kas sihmejas uf dselszela rihzibas droschibu, stingri taps soditi netik ween wainigajee eeredni, bet ari winu preekschneeki.

Berlinê, 22. (10.) febr. Kahda Austrum-prowintschu laukfaimneezibas beedribu deputazija pasneedsa keisaram rakstu, kurâ issaziti laukfaimneeku wehlejumees. Scho deputaziju sanemdams, keisars teiza, ka winsch pastahwigi ruhpejotees par semes labumu. Winsch wehlotees un gribot nowêrst laukfaimneezibas gruhto stahwokli. Par wisam leetam semei wajagot meera, pee kam ari laukfaimneeki warot peepalidset, stiprinadami kara spehku. Waldiba pehz eespehjas eewehrosot winu wehlejumos, „un es," tâ keisars beidsa, „tapat kâ mani preekschgahjeji, eeskatu laukfaimneekus par kehnina walsts stuti un droschi paļaujos, ka wini kâ tahdi ari jo projam parahdisees."

Kopenhagenâ, 23. (11.) febr. Leelais Belts tapis no ledus brihws.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.

Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 11 февраля 1893 г.

Sludinajumi.

Dimdoschu urrah!
tâ ka wiss Osolu muischas esars norîd,
Karlinei Spundes jaunkundsei
wahrda deenâ.
Wehlê laimigee Ridseneeki
M. J., C. J., E. B., Ch. R., A. K.

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetâs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtâ un no pulkst. 5—7 wakarâ
Wehwer-eelâ Nr. 6.

Sehjas un Jaunas u.,
tagad saweenoto
Sehjas pagasta
peederigeem, pret peekrihtoschu makfaschanu nolihdsinaschanu
isdos pases,
kâ: 3. martâ — Sarkandaugawâ, pee Kipiti, un 4. martâ — Rigâ, Sarinu eebraukschanâ. Familijas sastâws usdodams.
Sehjas pag. waldê, 8. febr. 1893. g.
Pag. wezakais: Bihbit.
Nr. 289. Skrihweris: Sellmann.

Meldera selli,
kuri koku darbus un wilnu kahrschanu prot, teek meklêti Kuldigas aprinki, Sledes leelâs uhdena dsirnawâs.

Semneeku mahja
no 23. aprila 1893. g. isrentejama. Peeprasams uf Peterburgas schosejas Nr. 11.

Mahja
ar kahdeem angliu kokeem sawadu apstaklu dehl lehti pahrdodama Wez-Mihlgrahwi, 3. linijâ Nr. 34. Peeprasams turpat pee saimneeka.

Behrsementes muischâ, pee Stopinu dselszela stazijas, teek moderneeziba tuhlit jeb no Jurgeem uf renti isdota. 2

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujama schahda jauna grahmata:
Pamahziba meschsargeem
un tahdeem,
kas par meschsargeem grib tikt.
Sastahdijis wirsmeschkungs
A. Lütkens.
Maksa 30 kap.
Ernsts Plates.

Sarkandaugaweescheem.
Gribedami ispildit daudskârt issazitos wehlejumos, mehs zaur scho pasinojam, ka tagad Sarkandaugawâ esam eerihkojuschi schahdas weetas, kur
„Mahjas Weesis" ar **Peelikumu**
taps isdalits, kâ ari apstellejumi peenemti.
Isdalamâs weetas schahdas:
1) **J. Ikman** kga material-pretschu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 70.
2) **J. Ikman** kga material-pretschu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 47, pee Waldschleschena bruhscha.
3) **A. Kaminzius** kga dsehreenu pahrd., Tiltu eelâ Nr. 2.
4) **K. Upit** kga material-pretschu pahrd., Duntesm. eelâ Nr. 36.
Uf Katrinas dambja:
5) **K. Upit** kga material-pretschu pahrd., Petersalas-eelâ Nr. 3.
Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.

Labus swejneeku kanepajus, kâ ari smalkas kweeschu un rudsu klijas pastawigi dabû par lehtakâm zenam pee Nires mahjweetas, leelâ Newas eelâ Nr. 12.
J. Nizmans.

Rikschbrauzeju beedr.
Swehtdeen, 14. februarî, pulkst. 2 pehzpusd.:
skreeschanâs.

Widsemes lopu aisstahweschanas beedribas stallis
Rehweles eelâ Nr. 45 (35).
Lopi teek katrâ laikâ usnemti.
Eestahdes ahrsts ir runajams pirmdeenâs, treschdeenâs un peektdeenâs no pulkst. 12—1 pusdeenâ.

J. Jaksch & Co.,
Rigâ.
Wairumâ. Zeetas zenas. Masumâ.
Porzelana krahsoschanas un stikla graweschanas darbniza.
Leelakâ ispehle un noliktawa
porzelana, fajansa u. kristala galda trauku.
Alfênide,
misina un laketas skahrda leetas, galda naschi, uhdens filteri, petrolejas lampas un bronsa apgaismoschanas artikeli. pulksteni, muskas rihki un peederumi,
Nikela remontoires pulksteni.
Eukura pulksteni par 10 rbl.
Zilindra pulksteni par 8 rbl.

Pirmâ leelâ Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.
Москва 1882. Симферополь 1888. Харьковъ 1887. Одесса 1884.
Selta un sudraba medaļas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.
Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsusterkeli,** kas pagatawota if wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêl mums eespehjams, ar katru eekschsemes kâ ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschâm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsusterkele** ir uf wisâm isstahdem Kreewijâ ar augstakâm medaļam tikuse apbalwota.
Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahku eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Newska deega manufaktura
peedahwâ loti labâ kwalitetâ, tik pat labu, kâ ahrsemes prezi un pee tam daudz lehtaki
maschinu spolischu deegu,
melnu, baltu un krahsainu, wisôs numurôs,
tamborejamo deegu
if sawas angrosas nogulditawas, Rigâ, Peldu eelâ Nr. 2, un if wiswairakajâm leelakâm pahrdotawâm Baltijâ.
Seelig un Meyer,
general-agenti.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas
Jaunâs Widsemes
Dseesmu grahmatas
wisadôs eesehjumôs.
Ernsts Plates.

Zehsîs.
Zehsu un aplahrtnes krodsneeku kungeem it laipni pasinoju, ka es no 1. februara sch. g., blakam manai lihdsschinejai dsehreenu noliktawai Leepas kantori, ari Leepas muischas **brandwina** un **alus**
leelpahrdotawu
atwehris esmu, un peedahwaju 1. sorti dub. tihritu brandwinu par Leepas muischas pagraba zenu, kâ ari Leepas muischas Bawarijas alu, muzâs un pusmuzâs, par bruhscha zenu. Ar zeenischanu
2 **M. Ausin.**

Premiju biletes:
H. Bloka bankas kant., Peterburgâ,
ar Augstas Waldibas atlauju pahrdod
premiju biletes uf ismaksu:
rokas nauda: 20 waj 15 rbl., tahlak 10 waj 15 rbl. par mehnesi. Weenigais pahrdewejs Latwijâ: Th. Fr. Ewerts, Rigâ, Grebzineeku eelâ Nr. 12. — II. aisnehmums tiks islosets 1. martâ. 2

Rigâ, Kungu eelâ № 22, **Rigâ, Hafferberga namâ.**
No
Baltijas audekliu un dsijas manufakturas sabeedribas, Kengeragâ,
par fabrikas zenam
dabujami
audekli un dsijas
wisâs leelakâs Rigas manufakturas pahrdotawâs, kâ ari noliktawâ pee
K. Lorch & beedr.,
Rigâ, Kungu eelâ Nr. 22,
pahrdodami.

F. Treskinas,
agraki F. Witlinas,
kreewu grahmatu pahrdotawa
Tronamantineeka bulwarî Nr. 25
(uf Suworowa eelas stuhra),
peedahwa sirsnôs un lehtôs wahkôs eesetas wisas kreewu, wahzu un latweeschu grahmatas, kuras Terbatas mahzibas apgabals tek ieteikts, tapat geografijas atlasus un sienu kahrtes, klases schurnalus, burtnizas un wisas zitas skolas un rakstamu leetas par lehtakâm zenam.

Печатать разрѣшается. Рига, 12 февраля 1893 г. — Рижскій Полицмейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataju un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.